

Адолат ҳар ишда ҳамроҳимиз ва дастуримиз бўлсин!

ИНСОН ВА ҚОНУН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

2011 йил 5 апрель сешанба № 13 (740)

e-mail: info@press-iq.uz

www.minjust.uz

2011 йил — “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили”

Хусусий мулк ва мулкдорлар ҳуқуқи ҳимояси

мамлакат
тараққиётининг
ишончли омили

ПРЕЗИДЕНТИМИЗНИНГ Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси” номили маърузасида мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, демократик бозор ислохотлари ва иқтисодийлик либераллаштиришни янада чуқурлаштиришни амалга оширишда зарур бўлган муҳим стратегик вазифалар белгилаб берилди.

ЮРТБОШИМИЗ томонидан 2011 йил — “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили” деб эълон қилиниши бежиз эмас. Бунинг республикамизда 2010 йилнинг ўзига кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш ҳисобидан 480 мингта янги иш ўрни очилгани ҳам фикримизни яққол тасдиқлаб турибди.

Шунинг учун ҳам янги Фуқаролик кодексига мулк ҳуқуқига алоҳида эътибор берилган. Ҳозирги ижтимоий тузумнинг хусусиятлари ҳисобга олинган ҳолда кодекс янги моддалар билан тўлдирилди. Жаҳон қонунчилик тажрибасида тан олинган қоидалар Фуқаролик кодексининг мулк ҳуқуқига алоҳида бағишланган моддаларида мукамал акс эттирилди.

Фуқаролик кодексини ташкил қилувчи барча нормаларнинг, шунингдек, мулк ҳуқуқига бағишланган махсус нормаларнинг мазмунини Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 36, 53-моддаларида назарда тутилган асосий қоидалар ўз ифодасини топан.

Энди кишилар хусусий мулкдан фақат шахсий, моддий ва маданий эҳтиёжларини таъминлашда фойдаланиш билан чекланмай, балки бу мулк асосида турли тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш, ишлаб чиқариш жараёнида фақат ўз меҳнати эмас, балки ёлланма меҳнатни жалб қилиш, ўзи учун керак бўлган ишлаб чиқариш қуроллари ҳамда воситаларига эга бўлиш, уларни ижарага бериш йўли билан қўшимча даромадлар олиш каби ҳуқуқларни ҳам қўлга киритди.

Эндиликда мулк эгасига тегишли бўлган мол-мулкнинг турли сабаблар ва йўللار билан давлат идоралари ҳамда мансабдор шахслар томонидан олиб қўйилиши, мулкдан эркин фойдаланиш учун тўқинликлар яратилиши гайриқонуний ҳисобланади. Мулк ҳуқуқи мустақилдир.

Хулоса қилиб шунини айтиш мумкинки, мақсадимиз иқтисодий ислохотларни амалга оширишнинг устувор вазифаларидан бири бўлган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлар фаолиятининг равнақига ёрдам кўрсатиш, чуқури, айнама мана шу субъектлар иқтисодиётимизнинг юксалишини таъминлашга салмоқли ҳисса қўшади.

Саломат НИЁЗОВА,
ТДЮИ доценти,
Ойбек ГАНИЕВ,
ТДЮИ талабаси

Суратда: “Ташаббус — 2011” кўрик-танловининг республика босқичидан лавҳа
Ҳасан ПАЙДОЕВ олган сурат

2009 йил 15 май
Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Тадбиркорлик фаолиятини янада қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори эълон қилинди.

2000 йил 15 июнь
Ўзбекистон Республикасининг “Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида”ги Қонуни амалга киритилди.

2009 йил 29 июль
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Оилавий тадбиркорликни ҳамда хунармандчилик фаолиятини ривожлантириш ва кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилинди.

Шу сонга хабар

Адлия вазирлигининг “Адолат” жамоаси совриндор

ХАБАР ҚИЛГАНИМИЗДЕК, халқаро хотин-қизлар байрами ҳамда “Наврўз” умумхалқ байрами муносабати билан Олимпия заҳиралари теннис мактаби тасарруфидаги “Умид” спорт мажмуасида республика вазирлик ва идораларида фаолият кўрсатаётган хотин-қизлар ўртасида “Аёл ва спорт” комиссияси соврини учун мусобақа бўлиб ўтган.

МУСОБАҚАЛАРДА Адлия вазирлиги тизимида фаолият кўрсатаётган хотин-қизлардан таркиб топан “Адолат” жамоаси ҳам муваффақиятли катнашди. “Адолат” аъзолари гимнастрада бўйича 1-ўринни, волейбол ҳамда стол теннис бўйича 2-ўринни, дартс ҳамда қувноқ эстафета бўйича 3-ўринни, бадминтон ҳамда шашка бўйича 4-ўринни эгаллаб, жами 11 нафар иштирокчи умумжамоа ҳисобида фахрли 2-ўринни эгаллашган. Шу муносабат билан Адлия вазирлигида жамоа аъзолари вазирлик “Фахрий ёрлиғи” ҳамда совғалар билан тақдирландилар.

Суратда: жамоа аъзоларидан бир гуруҳи.
Бахтиёр АҚРАМОВ олган сурат

Хабарингиз борми?

ТЕХНОГЕН ҲОДИСАЛАР

Мутахасссларнинг айтишларича, аксарият ҳолларда зилзилалар сув омборларида жуда улкан миқдорда сув заҳиралари тўплаш ёки уни ҳайдаш қудуғига оқизиш билан боғлиқ ҳолда юзага келаркан. Масалан, Италияда 1963 йили рўй берган Вайтон зилзиласи, Ҳиндистонда 1967 йили юз берган Кайна зилзиласи, Американинг Денвер штатида оқова сувларнинг ҳайдаш қудуғига жўнатилиши билан боғлиқ ҳолда юзага келган 700 дан ортиқ сезиларли ерости силкинишлари шулар жумласидандир.

Республикамиз ҳудудидаги сув омборлари, селхоналар ва сел йўлларининг сел оқимларини қабул қилиш, сув тошқинларини талафотсиз ўтказиб юборишга тайёргарлик ҳолати текширилди. Тоғли ҳудудлардаги қор заҳираларини ва баланд тоғли кўллarning ҳолатини баҳолаш ҳамда қор кўчкиси ва сел хавфи мавжуд ҳудудларни аниқлаш мақсадида 4 марта аэровизуал кузатув ишлари амалга оширилди. Дарё қирғоқлари ҳамда гидротехник иншоотларни мустаҳкамлаш мақсадида 1771,7 минг м³ тупроқ, 93088 минг м³ тош ва 12985 минг м³ бетон ишлари бажарилди. 1160,7 погон километр магистрал каналлар, орик ва зовурларнинг ўзанлари тозаланди.

3

Йиғин

Ёшлар фаол

иштирок этишмоқда

АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ ташаббуси билан Бухоро вилоятининг Вобкент ва Когон туманлари чекка ҳудудларида ҳамда Навоий вилоятининг Кармана тумани ва Учқудуқ шаҳарида Президентимизнинг ўтган йил ноябрь ойида ўтказилган Олий Мажлис палаталари қўшма мажлисидаги “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси” мавзусидаги маърузасининг мазмун-моҳияти ва аҳамиятига бағишланган тадбирлар ўтказилди.

ТАДБИРЛАР давомида 2011 йилнинг 21 январь кuni давлатимиз раҳбарининг 2010 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2011 йилга мўлжалланган энг муҳим устувор йўналишларга бағишланган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги “Барча режа ва дастурларимиз Ватанимиз тараққиётини юксалтириш, халқимиз фаровонлигини оширишга хизмат қилади” мавзусидаги маърузаси мазмунига ҳам алоҳида эътибор қаратилиб, ёшларнинг ҳуқуқий билимларини ошириш, уларнинг шахсий фикрлаш қобилиятини юксалтириш, талабаларнинг билим олиш жараёнида янада такомиллаштириш, ёшларни тўғри касбга йўналтириш, ёш кадрларни иш билан таъминлаш борасида Юртбошимиз томонидан билдирилган фикр-мулоҳазалар юзасидан тушунтиришлар берилди.

Учрашуларда Президентимизнинг 2011 йил 7 февраль кuni тасдиқланган “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили” Давлат дастури тўғрисида”ги Қарори ҳамда унинг асосида қабул қилинган Давлат дастури моҳияти юзасидан ҳам фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Тадбир давомида Адлия вазирлиги томонидан ҳуқуқий маданиятни юксалтиришга қаратилган бешта лойиҳа юзасидан маълумотлар берилиб, ана шу лойиҳаларнинг бири бўлган “Ёш ҳуқуқшунослар” республика кўрик-танлови юзасидан тайёрланган махсус фильм ёшлар ҳуқуқига ҳавола этилди.

Тарғибот гуруҳининг ушбу йўналишдаги навбатдаги тадбирлари Хоразм вилояти ва Қорақалпоғистон Республикасининг чекка туманларида ўтказилиши таъкидланди.

Адлия вазирлиги Ахборот хизмати

Маърифат соати

Кўппартиявийлик шароитида

қарашлар, манфаатлар ва
мақсадлар муштараклиги

— ОММОВИЙ ахборот воситаларида мамлакатимизда фаолият юритаётган сиёсий партиялар фаолияти ҳақида доимий чиқишлар қилинмоқда. Улардан бирига аъзо бўлиш истогидан. Сиёсий партия тушунчаси ва мазмуни ҳақида ҳуқуқий тушунтириш берсангиз.

Б.РУСТАМОВА,
Бухоро вилояти

— БУГУНГИ КУНДА сиёсий партияларнинг тутган ўрни ҳамда роли, уларнинг фаолигини оширишга қаратилган конституциявий асослар амал қилади. Ўзбекистон Республикасининг “Сиёсий партиялар тўғрисида”ги Қонунда сиёсий партия тушунчаси қуйидагича ёритилган: “Сиёсий партия Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг қарашлар, манфаатлар ва мақсадлар муштараклиги асосида тузилган, давлат ҳокимияти органларини шакллантиришда жамият муайян қисмининг сиёсий иродасини рўйбга чиқаришга интилуви ҳамда ўз вакиллари орқали давлат ва жамоат ишларини идора этишда қатнашувчи қўнғилил бирлашмасидир”. Сиёсий партиялар ўз фаолиятларини Ўзбекистон Республикаси Конституциясига, ушбу Қонунга, бошқа қонун ҳужжатларига мувофиқ, шунингдек, ўз уставлари асосида амалга оширадилар.

Сиёсий партиялар бошқа жамоат бирлашмаларига нисбатан жамият ва давлат бошқарувида ўта муҳим ва алоҳида рол ўйнайди. Улар фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини амалга ошириш мақсадида, хоҳиш-иродани эркин билдириш, партияга ихтиёрий равишда кириш ва ундан чиқиш, аъзоларнинг тенг ҳуқуқлилиги, ўзини ўзи бошқариш, қонунийлик ва ошқоралик асосида тузилади ва фаолият кўрсатади.

Жамиятда сиёсий фаоллиқни оширишда сиёсий партиялар ўз дастурлари билан чиқар эҳанлар, уни амалга ошириш учун ўзаро рақобатлашадилар ва курашадилар. Партиялар сиёсий жараённинг барча босқичларида: сайловларда, давлат органлари (қонунчилик, ижро ва суд)ни шакллантиришда, давлат миқёсида ва сийсатта оид қарорлар қабул қилишда ва уларни амалга оширишда фаол иштирок этадилар.

Шуни ҳам қайд этиш лозимки, белгиланган ҳолларда баъзи шахслар сиёсий партияларга аъзо бўла олмайдилар. Масалан, судьялар; прокурорлар ва прокуратура терговчилари; ички ишлар органлари, миллий хавфсизлик хизмати ходимлари; ҳарбий хизматчилар; хорижий давлатларнинг фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар шулар жумласидандир.

Давлат сиёсий партиялар ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари муҳофаза этилишини кафолатлайди, уставда белгиланган ўз мақсадлари ва вазифаларини бажаришлари учун уларга тенг ҳуқуқий имкониятлар яратиб беради.

Партия ташкилотларининг тадбирлари асосан улар аъзоларининг ишдан ташқари вақтида ва ана шу партиялар маблаг ҳисобидан амалга оширилади. Хусусий иш берувчилар ўз ходимларидан улар меҳнат вазифаларини бажарётган пайтда партия номидан сиёсий фаолият билан шуғулланишни талаб қилиши мумкин эмас.

Ҳар бир сиёсий партия аҳолининг манфаатларини ифода этишга, мамлакат тараққиёти билан боғлиқ масалаларга эътибор қаратишга интилади.

Хуршид УМАРОВ,
Адлия вазирлиги
масъул ходими

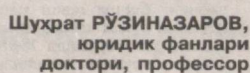

Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантиришнинг таклиф этилган Концепцияси Ўзбекистонни ислоҳ этиш ва модернизация қилиш борасида биз қарийб 20 йил олдин бошлаган жараёни давом эттириш бўйича Олий Мажлис томонидан узоқ муддатли аниқ ҳаракат дастурини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш учун асос бўлади, деб ишонаман.

ОАВнинг иқтисодий асослари

A black and white portrait of a young man with dark hair, wearing a suit and a striped tie. He is sitting at a desk, looking towards the camera with a slight smile. On the desk in front of him is a typewriter and some papers. The background is a plain, light-colored wall.

Жўрабек МУРОТОВ,
Ўзбекистон
Республикаси
Президенти ҳузуридаги
Амалдаги қонун
ҳужжатлари
мониторинги институти
етакчи илмий ходими

Президентимизнинг қўшма мажлисдаги маърузасида демократик ўзгаришларни янада чуқурлаштириш борасида

Фуқароларнинг билим савияси ва ижро этиш масъулиятининг ошиши, тегишли ташкилотлар, мансабдор шахслар ҳуқуқий маданиятини оширишда муҳим аҳамият касб этувчи Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш миллий дастурунинг ишлаб чиқишлиши мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаш-

ҳаракатининг ҳуқуқий тарғиботида фаоллигини ошириш чораларини кўриш керак. **Саккизи-чинчидан**, ҳуқуқий таълим ва маърифатга ҳамда ҳуқуқий билимлар тарғиботи учун масъул бўлган мансабдор ва масъул шахсларнинг тасдиқланган режа ва дастурлар ижросини таъминлаш борасидаги масъулиятини ошириш зарур деган фикраамиз.

Мамлакатимизда сайлов мига оид кўплаб қонунлари, жумладан, Ўзбекистон Республикаси Конституциясида бекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисидаги, "Халқ депутатлари вилояти, туман ва шаҳар кенгаши сайлов тўғрисида"ги "Фуқаролар сайлов қонунининг қафолатлари

в тизини
қўжат-
он Рес-
и, "Ўз-
Пре-
сида"-
ило-
гашла-
да"ги,
қулла-
ғиси-

нашлатиши
ди. Айниқса,
казилаётган
лари халқро
роф этилган
ни таъмин
екистон Рес
уцияси ва
и ҳуқуқлари
цияси", "Хо
и ҳуқуқлари
ия. "Фкпаро
и

қулақларда. Интер-
койлаштириш та-
н нормани кири-
илгари сурди.
ризки, ушбу ама-
он Республика-
сайловы тўғри-
нинг 7-моддаси-
иб, амалиётда са-
иб келинмоқда.
бери томондан
иғини ривожлан-
мишларга

ний дастур учун овоз
ониятини яратди. Шу
а жамиятимизда учраб
овоз бериш арафаси-
суистеъмолликлар-
нбузилиш ҳолатлари-
и олишга имкон яра-
верса, сайлов тўғри-
унчилиқ моддалари-
боғланиши, комплекс-
да уйғунлигини таъ-
измат қилди.

ва уларнинг кафолатлари

да"ги, "Ўзбекистон Республи-

Мамлакатимизда сайлов тизими оид қўллаб қонун ҳужжатлари, жумладан, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, "Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида"ги, "Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар кенгашлари сайлов тўғрисида"ги, "Фуқаролар сайлов ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"

Таъкидлаш жоизки, ушбу
лиёт **“Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловы тўғрисида”**ги Қонуннинг 7-модда да мавжуд бўлиб, амалиётда марали қўлланиб келинмо Давлатимиз раҳбари томонидан сайлов қончилигини риоя

қандай сиёсий дастур
бериб имкониятини яр
билан бирга жамиятимиз
турадиган овоз бериш
даги баъзи суниёт
ни ва қонунбузилиш
нинг олдини олишга и
тади. Қолаверса, сай
сидаги қонунчилик м
нинг ўзаро боғланиши,
лиги ҳамда уйғунли
минлашга хизмат қил

мун овоз
гади. Шу
да учраб
арафаси-
лликлар-
латлари-
кон яра-
в тўғри-
далари-
омплекс-
ини таъ-

Давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари фаолияти устидан жамоатчилик назорати

Сўнгги йилларда "Нодав-
лат нотижорат ташкилот-
лари фаолиятининг кафо-
латлари тўғрисида"ги,
"Жамоат фондлари тўғри-
сида"ги, "Хомийлик тўғ-

Эндикда мамлакатимизда жамият ҳаётининг турли соҳаларида 5100 дан зиёд давлат нотижорат ташкилотлари фаолият юрятипти. Бу кўрсаткич 2000 йилга қараганда 2,5 баробар кўпдир. Маҳаллалар сони эса 10 мингдан ортиқчи ташкил этди. Бу эса ўз навбатида давлат нотижорат ташкилотлари ва бошқа фуқаролик институтларининг ролини янада қучайтириши, амалга ошириладиган ислохотлар-

Давлатимиз раҳбари "Маиллатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси"да давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлар фаолияти устидан жамоатчилик назоратини амалга оширишнинг самарали ҳуқуқий механизминини яратиш мақсадида, "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида"ги Қонунга тегишли ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тақдирини илгарти сурди. Мазкур Қонун лойиҳасида маҳаллани аниқ йў-

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари фаолияти устидан давлат назоратининг бир қатор шакллари мавжуд бўлиб, улар маъмурий назорат, прокурор назорати, парламент назорати ва суд назорати кабиларга ажратилади. Бирок, фуқаролик жамияти институтларининг роли ошиб бorgan сари давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари фаолияти устидан жамоатчилик назоратини

Музаффаржон
МАМАСИДДИКОВ,
Ўзбекистон
Республикаси
Президенти ҳузуридаги
Амалдаги қонун
ҳужжатлари
мониторинги институти
гуруҳ раҳбари, юридик
фанлари доктори

амалга ошириш муҳим аҳамият касб этиб бораверади. Зеро, давлат ҳокимияти ва

Шу ўринда жамоатчилик назорати деганда давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолияти устидан уларнинг қонунга риоя қилишларини, ўз мажбуриятларини лозим даражада бажаришларини

Дунё тажрибаси шуни кўрсатадики, жамоатчилик назорати, **биринчидан**, фақатгина жамият учун эмас, балки давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятини самарали ташкил

этишда муҳим аҳамият касб этади. Зеро, жамоатчилик назорати қўнунларнинг самарали ишлашини таъминлашга, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳурмат қилишга ва уни химоя қилишга даъват қилади, давлат тузилмаларининг барча даврларда такомиллашувини таъминлайди. Жамоатчилик назорати орқали мансабдор шахсларнинг жавобгарлиги ва масъулияти ошади. **Иккинчидан**, жамоатчилик назорати орқали фуқаролар фикр-мулоҳазаларини ихтиёрий ҳаётдаги таъсирчанлиги ортдади. Бу ўз навбатида мамлакатда амалга оширилаётган ислохотларнинг янада самарали кечишини таъминлайди. **Учинчидан**, жамоатчиликнинг ишончи ва қўлбал-қувватлаши орқали давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари ўз фаолиятларини янада самарали ташкил этиш имконияти яратилади. Жамоатчиликнинг қўлбал-қувватлашини ҳис қилган ваколатли давлат органлари фуқаролардан, фуқаролик жамияти институтларидан келиб тушган тақлиф ва мулоҳазалар асосида мамлакатда изчил ислохотларни амалга ошириш имкониятига эга бўлилар.

Адлия тизими: Нотариат ва ФХДё фаолияти

Ҳужжатлар таржимаси

нотариал тартибда қандай тасдиқланади?

МАЪЛУМКИ, давлатимиз ҳорижий мамлакатлар билан барча соҳаларда мустақкам, ўзаро манфаатли ҳамкорлик алоқаларини ўрнатган. Ҳозир дунёнинг илгирлаётган давлатига саёҳатга бориш мумкин. Фарзандларимизнинг эса чет эллардаги нуфузли таълим даргоҳларида тақсил олаётганликлари бугунги кунда ҳайратланарли ҳодиса эмас. Ҳукуматимиз томонидан имзоланаётган шартномаларга асосан юртдошларимиз ҳорижда, айни пайда ҳорижлик ҳамкорларимиз бизнинг ватанимизда ўқиб-ишлаб фаолият юритмоқдалар.

БУГУНГИ кунда қонуний йўллар билан четга чиқиш, зарур ҳужжатларни юбориш жараёнида тегишли ҳужжатларни таржима қилиш, тасдиқлаш учун нотариус хизматига эҳтиёж туғилади. Ўзбекистон Республикаси «Нотариат тўғрисида»ги Қонуннинг 68-моддасига мувофиқ нотариус, башарти, у тегишли тилларни билса, таржимани шаҳодатлайди. Агар нотариус ҳужжат ёзилган тилни ёки таржима қилиниши лозим бўлган тилни билмаса, таржима таржимасис — таржимон томонидан қилиниши мумкин. Аммо бундай ҳолатда таржимоннинг эмас, балки таржима қилинган матндаги таржимон имзосининг ҳақиқийлиги шаҳодатланади. Бунда нотариус таржимоннинг ҳамда ҳужжатни таржима қилишга берган шахсининг шахсини аниқлайди. Таржима қилишга берилган ҳужжатлар тасдиқлаш учун бериладиган ҳужжатларга қўйиладиган талабларга жавоб берадиган бўлиши зарур.

Ҳужжат тўлалигича, жумладан, ундаги мавжуд муҳр ва штамплар ҳам қўшиб таржима қилинади. Одатда таржима алоҳида варақча қилинади ҳамда ҳужжатнинг аслига тиркаб қўйилади, нотариуснинг имзоси ва муҳри билан тасдиқланади.

Манфаатдор шахс, айниқса, мижоз ҳорижлик бўлса, бирор-бир нотариал ҳаракатни, масалан, васыятномани тасдиқлаш, имзонинг ҳақиқийлигини, ҳужжат нусхасининг тўғрилигини шаҳодатлашни сўраб мурожаат этганда ушбу ҳужжатни бошқа тилга таржима қилиниши илтимос қилидиган ҳоллар тез-тез учраб туради. Бундай вазиятда таржима асл нусхаси билан битта варақча, ҳар икки матн ёзма-ён ҳолда тек чиқиб билан ажратилган битта бетга жойлаштирилади. Бунда матнлар шундай тартибда: матнинг асли саҳифанинг чап томонида, таржимаси ўнг томонида жойлашган бўлиши керак. Ҳужжатнинг матни

тўлиқ таржима қилинади. Нотариуснинг тасдиқловчи ёзуви ҳар икки матннинг асли ва таржимаси ўртасига жойлаштирилади. Таржима таржимон томонидан имзоланиши шарт. Тасдиқловчи ёзувда нотариал ҳаракат амалга оширилганлиги ва таржимоннинг шахсан имзоси билан шаҳодатлангани кўрсатилади. Бир тилдан бошқа тилга қилинган таржиманинг тўғрилигини ёки таржимоннинг имзосини тасдиқлаш учун тегишли давлат божини ўндирилади.

Баъзан таржимоннинг масъулиятсизлиги оқибатида талаб даражасида таржима қилинмаган ҳужжатлар тегишли ташкилотлар томонидан қайтариладиган ҳолатлар ҳам учрайди. Бунда айрим фуқароларимиз нотариусни айбдор, деб биладилар. Ваҳоланки, нотариус матнининг таржимасига эмас, балки юқорида айтганимиздек таржимон имзосининг ҳақиқийлигини шаҳодатлайди. Энг муҳими, фуқароларимиз ҳужжатларини тажрибали, тегишли лицензияга эга бўлган таржимонга таржима қилдирилса, мақсадга мувофиқ бўлади.

Дилором РАСУЛОВА,
Фаргона шаҳар
1-сон давлат нотариал
идораси нотариуси

Сабок

Никоҳ ва мажбурият

инсон ҳаётидаги ўзгаришнинг инъикоси

НИКОҲНИНГ расмийлаштирилиши иккала томон учун ҳам оила мажбуриятларини пайдо қилади, бир қанча ҳуқуқий асослар юзасига келади. Бинобарин, икки ёшнинг янги оила қуриб яшаш оғир ҳаётдаги жиддий ўзгаришдир, бунга бефарқ қараш, яъни никоҳни ўз вақтида расмийлаштирсан бир оила бўлиб яшашнинг турли оқибатлари жиддий муаммоларни юзасига келтириши ҳаётда кузатиладиган ҳолатдир.

БАЪЗАН ой-куни ақинлашиб қолган ёки чақалоқ кўтарган келиннинг зарурат юзасидан етаклаб келган қайноларга ўли билан келинини никоҳдан ўтказиш ҳақида айтишди. «Яшаб кетишадими, фарзандли бўлишсин, никоҳ бир гап бўлар» деб бунга шошилишмаганини изоҳлайдилар.

Шу боис ёшларга шаръий никоҳнинг ҳуқуқий кучга эга эканлигини тушуниришга доим ҳаракат қиламиз. Айтайлик, қонуний тан олинган фарзанд ўз ота-онасидан ва бошқа шахслардан қонунда назарда тутилган миқдорда ва тартибда таъминот олиш ҳуқуқига эга. Оила кодексининг 90-моддасида «Вояга етмаган бола» ўз ота-онасидан ва бошқа шахслардан қонунда назарда тутилган миқдорда ва тартибда таъминот олиш ҳуқуқига эга. Вояга етмаган болалар таъминоти учун олинган маблағ пенсия, нафақа

унинг отаси ёки онаси тасарруфда бўлиб, боланинг таъминоти, тарбияси ва таълим олиши учун сарфланаши керак», деб белгиланган.

Бундан ташқари, вояга етмаган болаларнинг қонунда белгиланган тартибда ҳада, мерос тариқасида олган мол-мулки, шунингдек, шахсий меҳнати ва тадбиркорлик фаолияти натижасида ортирган мол-мулки уларнинг ҳусусий мулки ҳисобланади. Ота-она вояга етмаган болаларига таъминот бериши шартлиги, вояга етмаган болаларига таъминот бериш мажбуриятини ихтиёрий равишда бажармаган отадан суднинг ҳал қилув қарорига ёки суд буйругига асосан алимент ўндирилиши ҳам қонунларимизда белгиланган бўлибди. Мазкур ҳуқуқий ҳолатлар белгиланган тартибда қонуний никоҳ асосида ёки оталик белгиланган фарзандларга таал-

луқли бўлиб, ёлғиз онадан туғилган болаларнинг бу ҳуқуқлардан фойдалана олмаслиги боланинг келажақда моддий жиҳатдан кам таъминланган бўлишига, айрим ҳолларда маънавий жиҳатдан ўзини камситилгандек ҳис қилишига ҳам сабаб бўлиб қолади.

Расмий никоҳга лоқайд қараш ҳолатларини келтириб чиқарадиган сабабларни чуқур таҳлил қилиб, тўйдан олдин бу масалада кўпроқ қизларимиз, аёлларимиз, келин тарафининг жиддий эътибор-лиғи муҳим аҳамият касб этишини қайд этиш лозим. Расмий никоҳдан ўтиб яшаётган оилаларнинг шаръий никоҳ билан чекланган яшаётган оилаларга нисбатан мустақкам ва ишончли эканлини ҳам таъкидлаш ўринлидир. Шунини айтиш кераки, никоҳ тўйдан олдин расмийлаштирилган оилаларда иккала тарафининг ҳам умумий манфаатлари таъминланади ва келажақда ҳуқуқий муаммолар келиб чиқишининг олди олинади.

Шарофат ИЛИЕВА,
Термиз шаҳар ФХДё
бўлими мудири

Имконият

Нотариуслар ҳимояси кучайтирилади

МИЛЛИЙ ҲУҚУҚИЙ тизимни, қонун ҳужжатларини янада такомиллаштириб бориш доимий вазифалардан бири ҳисобланади.

ЭНДИЛИКДА нотариал қаракатларни амалга оширишда нотариус ёрдамчиси ва стажёри ҳам муҳим ўрин эгаллайди. Шунинг учун «Нотариат тўғрисида»ги Қонунга нотариус ёрдамчиси ва стажёрининг мақоми, унинг ваколатларини белгилаб берадиган алоҳида модда киритилди.

Нотариус лавозимига таъинлаш бўйича танлов ўтказиш тўғрисидаги масалани ҳал этиш, нотариус қасамёдини қабул қилиш, малака комиссияларининг қарорлари устидан берилган апелляция шикоятларини кўриб чиқиш, шунингдек, малака комиссияларининг иш амалиётини умумлаштириш ва таҳлил қилиш учун 11 кишидан иборат таркибда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузурида Олий малака комиссияси тузилиши, унинг таркибига Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди, Олий суди, Олий ҳужалик суди судьялари, нотариуслар ҳамда адлия органларининг бошқа ходимлари, адвокатура вакиллари кириши, Олий малака комиссиясининг шахсий таркиби Адлия вазирлиги томонидан тасдиқланиши белгиланди.

Бундан ташқари, нотариуснинг фуқаролар ва юридик шахсларга ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш ҳамда уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича ҳуқуқлари кенгайтирилди. Жумладан, «Нотариат тўғрисида»ги Қонуннинг 17-моддасига қўшимча киритилиб, унга асосан нотариусга давлат органлари, қороналар, муассасалар ва ташкилотлардан нотариал қаракатларни амалга ошириш учун зарур бўлган маълумотлар ва ҳужжатларни сўраш ҳамда олиш, шунингдек, жисмоний ва юридик шахслар номидан тегишли давлат органларига мол-мулкка бўлган ҳуқуқларни ва ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш, шунингдек, ҳужжатларнинг чет элда амал қилиши учун маъмур органлар томонидан расмийлаштирилган ҳужжатларни олган ҳолда ҳужжатларни легаллаштириш учун мурожаат қилиш каби қўшимча ҳуқуқлар берилди.

Нотариусларнинг билими ва савиясини ошириш мақсадида «Нотариат тўғрисида»ги Қонуннинг 18-моддасига ўзгариш киритилиб, нотариуснинг Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланадиган тартибда беш йилда камида бир

марта ўз касбий малакасини ошириши белгиланди.

Шунингдек, давлат томонидан нотариусларнинг ҳимояси ҳам кучайтирилди. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига 197-модда киритилиб, унга асосан нотариуснинг касбий мажбуриятларини бажаришига тўсқинлик қилиш, шу жумладан, нотариусга нотариал қаракатларни амалга ошириши учун зарур бўлган маълумотлар ва ҳужжатларни тақдим этмаганини учун маъмурий жавобгарлик белгиланди.

Хулоса қилиб шунини айтиш жоизки, бугунги кунда мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг барчаси инсонийлик тамойилларига асосланган бўлиб, бу демократик ҳуқуқий давлат барпо этишда, адлия органлари ва муассасалари фаолиятининг янада такомиллаштиришга, унинг мавқеи янада ошишига, фуқароларнинг Конституция билан қафолатланган ҳуқуқ ва эркинликларни юзасига чиқишига хизмат қилади.

Мақсуда НАВРЎЗОВА,
Бухоро тумани
давлат нотариал
идораси нотариуси

Мувозанат бузилгач...

Техноген ҳодисалар

ёҳуд инсониятнинг билиб-билмай қилган хатоликлари ва уларнинг оқибатлари хусусида

ГАЗЕТАНИНГ олдинги сонида чоп этилган биринчи мақоламизда таъкидланганидек, сув тўғонлари ҳам техноген ҳалокатлар юз бериши мумкин бўлган хавфли зона туркумига киради. Айнан инсон томонидан бунёд қилинган гидроиншоотлар кишилик жаҳиятига улкан фалокатлар келтирганига тарих гувоҳ. Бундай фалокатлар сирасига 2009 йил 17 августда Россиянинг Саяно-Шушенск гидроиншоотида рўй берган фожияни киритиш мумкин. Уни бунёд этиш чоғида кун келиб фалокат майдонига айланмиши мумкинлиги ҳисобга олинмаган. Бу каби қайғули оқибатларга олиб келган, техноген вазиятларни юзасига келтирган бунёдкорликлар замирида кенг қамровли, ҳар томонлама илмий-назарий ва амалий текширув ишлари ўтказилмаганини, экспертлар хулосалари олинмаганлигини қўриш мумкин. Бу эса ўз навбатида фалокатлар эҳтимолини янада оширади.

2004 йили Хитойда сув тошқини натижасида «Далунтань» электростанцияси дамбаси бузилганини, 2005 йили Покистоннинг «Шакидор» ГЭСи тўғони (150 метр баландликка эга) бузилиб, кўпгина кишлоқларни сув босгани, 2007 йили Хитойда юз берган тошқин пайтида Чу дарёсида қурилаётган «Қалат» ГЭСи тўғони бузилиб, 5 мингдан ортиқ уй-жой сув остида қолганини ҳам мисол тариқасида санаб ўтишимиз мумкин.

Инсоннинг техноген фаолияти ернинг тектоник ҳаракатларини кучайтирган ва зилзилага сабаб бўлган ҳолатлар ҳам йўқ эмас. 2009 йилнинг 18 февралда «Мир новостей» газетасида айнан шу гапни тасдиқловчи хабар босилганди. Унда қайд этилишича, Хитой ва АҚШ олимлари 2008 йилда 80 мингдан ортиқ кишининг ҳаётидан кўз юмиши ва бедарак йўқолишига олиб келган Сичуань ҳудудида юз берган дахшатли зилзила 4 йил муқаддам барпо этилган сув омбори тўғонли юзасига келганлигини кўрсатувичи далиллар топишган.

Аниқланишича, зилзила юз беришига тектоник ёриққа боғлиқ иншоотлардан 320 миллион тонна сувдан иборат ортиқча оғирлик сабаб бўлган. Шуниси ачинарлики, тўғон қурилиши эдигина бошланган 2001 йилда геологик эксперти Ли Юкэй Хитой раҳбариятини улар йирик зилзила хавфига етарлича ёлғиз бермаётганликларида оғоҳлантирган бўлишига қарамай, тўғон барпо этилган.

Мутахассисларнинг айтишларича, аксарият ҳолларда зилзилалар сув омборларидан жуда улкан миқдорда сув захиралари тўшлаш ёки уни ҳайдаш қудуғига оқизиб билан боғлиқ ҳолда юзасига келаркан. Масалан, Италияда 1963 йили рўй берган Вайтон зилзиласи, Хиндистонда 1967 йили юз берган Кайна зилзиласи, Американинг Денвер штатида оқава сувларининг ҳайдаш қудуғига жўнатилиши билан боғлиқ ҳолда юзасига келган 700 дан ортиқ севилари ероти силкинишлари шулар жумласидандир.

«Гап келганда дўстингни-да аяма», деган ибора бор халқимизда. Шундай экан, Тожикистонда бунёд этилаётган Роғун ГЭСи ҳусусида ҳам бир оз тўхталиб ўтсак.

Авалло, шунини таъкидлаш жоизки, Роғун ГЭСи тўғони сейсмик фаол ҳудудда бунёд этилаётгани келгусида юз бериши мумкин бўлган фалокатлар миқдорини янада ортириши мумкин. Бу борада нафақат Ўзбекистон мутахассислари, балки ҳорижий экспертлар ҳам ўз фикрларини баён этмоқдалар. География фанлари доктори, профессор Лапас Алмекеновнинг фикрича, Роғун ГЭСи тўғони доимий фаол сейсмик жой бўлган тектоник синиқ чизигида жойлашган. Бу ерда геологик қидирув ишлари ўтган асрнинг 1968-1978 йилларида ўтказилган. Таркиби ва ҳажми бўйича бу қидирувлар етарли бўлмаган. Ер усти геофизик ишлар материаллари деярли йўқ. Сейсмик хавф ва тўғон бузилиши хавфини баҳолаш ҳозирги замон талаблари даражасида бажарилмаган. Бу фикрни геология-минерология фанлари доктори Баҳодир Сиддиқов ҳам тасдиқлайди. Унинг таъкидича, Роғун ГЭСи қурилиши йирик сув иншоотлари тоифасига киради (маълумотларга кўра, тўғоннинг баландлиги 347 метрга етказилади. 13,3 куб километр ҳажм-

да сув сигими эга). Бу жиҳат қурилиш лойиҳасини тузишда ва сейсмик хавфсизлиқни аниқлашда етарлича ҳисобга олинмаган. Шунингдек, Вахш воҳаси бутун ҳудудининг блоклар силжиши қамрови баъзи жойларда 1000 ва ундан кўпроқ метрни ташкил этувчи «ҳаракатдаги» тектоник ёриқлар билан тўлиб-тошиб ётганлиги ҳам эътиборга олинмаган.

Ҳориқлик эксперти, АҚШ Миллий муҳофаа университетининг Якин Шарқ ва Жанубий Осиё стратегик тадқиқотлар маркази профессори Рожер Кангас ҳам «Мени кўпроқ хавфсизлик масалалари, сейсмик ҳудудда қурилаётган тўғоннинг сифати таъминланганлиги» дея «Жаҳон» ахборот агентлиги муҳбирига берган интервьюсида алоҳида таъкидлаш бажиз эмас. Ахир, инсоният фақат иқтисодий фойдани кўзлаб, қалта ўй билан қилинган ишларнинг оқибати оғир бўлишини ўз ҳаёти миқдорда қўриб-билиб, гувоҳи бўлиб турибди-ку.

«Гидролойиҳа» МЧЖ директори С. Жигарёвнинг яқинда марказий газеталарда ёзилишича, «агар бу ҳудудда Япониядаги каби кучли зилзила рўй берадиган бўлса (жорий йилнинг 11 мартда юз берган фожия назарда тутилмоқда — муаллиф), баландлиги 335 метрдан зиёд тўғонга қўқурлиги 300 метрдан юқори бўлган сувнинг қучли ва қатта босими тушади. Оқибатда тўғон унга дош беролмай, пойдевори силжибди ва ўпирилиш юз беради. Бу эса дахшатли цунамини келтириб чиқариши мумкин.

Баландлиги 10 метр келадиган цунами Японияда қандай вайронагарчиликларга сабаб

Юқорида санаб ўтилган мисоллардан билдикки, техноген ҳодисаларнинг оқибати ўта оғир ва қайғули. Республикаимизда бундай вазиятларнинг олдини олишга ҳукумат доирасида эътибор қаратилаётганининг сабаби ҳам шунда. Бу борада халқаро келишувларга ҳам эришилган. Улардан бири 1993 йил 22 январда Ўзбекистон Республикаси томонидан имзоланган «Табий ҳаётда техноген ҳаракатлар оқибатларининг олдини олиш ва тугатиш соҳасида ўзаро ҳамкорлик қилиш тўғрисида»ги келишувдир. Бу каби халқаро норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар натижаси ўлароқ, ҳорижий марказлар билан табий оқибатлар ва фалокатлардан муҳофаза қилиш ҳамда уларнинг олдини олиш бўйича халқаро ҳамкорлик муваффақиятли ри-вожланмоқда. Хусусан, бу борада Россия, АҚШ, Жанубий Корея, Япония, Украина, Латвия ва бошқа бир қанча мамлакатлар билан амалий ҳамкорлик йўлга қўйилган. Табий оқибатларни камайтириш халқаро стратегияси ва Табий оқибатлар хавфини камайтириш бўйича Осиё маркази каби халқаро тузилмалар доирасида фавқулодда вазиятлар хавфининг олдини олишга доир илгор амалий тажрибаларни алмашиш борасида самарали фаолият олиб боришмоқда.

Табий ҳаётда техноген хусусиятли фавқулодда вазиятларнинг олдини олишнинг назарда турувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар миллий қонунчилигимизда ҳам ўз аксини топган. 1998 йилнинг 27 октябрида аҳоли ва ҳудудларни табий ва техноген ҳудуддаги фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш тизимини тако-

маркази, «050» қўтқарув хизматлари фаолияти йўлга қўйилиб, уларнинг асосий устувор вазифалари белгиланган бўлибди. Тезкор фикрлайдиган ва ностандарт қарорлар қабул қилишга қодир мутахассисларни тайёрлаш, аҳолини фавқулодда вазиятлар юзасига келган ҳолатларда тўғри ҳаракат қилишга ўргатиш тизими илчил такомиллаштирилмоқда.

Маълумки, аҳолини тошқинлар, қўқчилар ва бошқа табий оқибатлардан асраш, уларнинг олдини олиш, оқибатларини бартараф этиш юқори интеллектуал салоҳият ва сергаллиқни, зарур пайтда тезкор тадбирлар қўришни талаб этади. Айнан шу эҳтиёжни қондириш учун бу борадаги билим, қўқчилик ва тажриба замонавий ахборот-коммуникация технологиялари, энг янги авария-қўтқарув ускуналари, махсус транспорт ва техникадаги ўқув-машқлари билан янада бойитиб боришмоқда.

Биргина 2010 йилнинг ўзида фуқаро муҳофазаси вакилларининг тайёргарлигини ошириш мақсадида 34 та қўмондонлик-штаб ва иқтисодиёт объектларида 593 та махсус-тактик ўқув-машқлари ўтказилди.

Президентимизнинг 2007 йил 19 февралдаги «Тошқинлар, сел оқимлари, қор қўқчи ва ер қўқчи ҳодисалари билан боғлиқ фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ҳамда уларнинг оқибатларини тугатиш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори ижросини таъминлаш мақсадида тегишли чора-тадбирлар ишлаб чиқилди. Жумладан, республика ҳудудидидаги сув омборлари, селҳо-

бўлганини кўрдик. Зеро, оқибатини ўйламасдан қурилаётган Роғун ГЭСи тўғони лойиҳаси амалга ошса ва у ўпирилиб кетадиган бўлса, Вахш дарёси оқими бўйлаб пастга шиддат билан ёпирилаётган сувнинг баландлиги ер сатҳидан камида 100 метрни ташкил қилади, вайронагарчиликлар келтириши борасида Япониядаги цунамидан бир неча баравар оғир бўлади».

Демак, бу воқеалар ва халқаро экспертларнинг ақид фикрларини инобатга олиб ҳулоса қилиш мумкинки, Роғун ГЭСи қурилаётган ердаги ўқшаш фаол сейсмик манзилда миллиардлаб тонна сув силғимига эга улкан гидроиншоотнинг барпо этилиши ҳалокатли вазиятларни юзасига келтириши мумкин. Бу эса трансгеографиявий дарёлар оқимининг қўйи қисмида жойлашган мамлакатларга жиддий хавф солиш билан бирга экологик мувозанатини ҳам издан чиқариши мумкинлиги тўғрисида илмий баҳоратлар илгари сурилмоқда.

Шунга алоҳида эътибор қарамиз лозимки, унинг лойиҳаси айнан Саяно-Шушенск ГЭСи лойиҳасини тайёрлаган институти томонидан тақдим этилган. Саяно-Шушенск Роғунга нисбатан анча кичик. Лекин Саяно-Шушенскда қандай фожия юз берганлигида 2009 йили дунё ҳамжаҳияти гувоҳ бўлди. Шу боис ҳам бугун нафақат Ўзбекистон, балки халқаро ҳамжаҳият томонидан Роғун гидроиншооти лойиҳаси ва у бунёд этилаётган ер қатламлари мустақил халқаро экспертлар томонидан экспертизадан ўтказилиши талаб қилинганлиги бежиз эмас.

Ўзбекистоннинг бу борадаги позициясини БМТ, Европа Иттифоқи, Жаҳон банки, Осиё тараққиёт банки, Ислот тараққиёт банки, Россия Федерацияси ва Козогистон Республикаси, шунингдек, бир қатор халқаро экспертлар қўллаб-қувватлаганининг сабаби оддий: келажақда нафақат техноген фалокат юз беришининг олдини олиш, шу билан бирга, экологик муаммолар миқёси кенгайишига замин яратмаслиқнинг иборат.

миллаштириш мақсадида тасдиқланган «Техноген, табий ва экологик тусдаги фавқулодда вазиятларнинг таснифи», 1999 йилнинг 20 августидида «Аҳолини ва ҳудудларни табий ҳаётда техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш тўғрисида»ги ҳамда 2000 йил 20 июнда кўчга кирган «Фуқаро муҳофазаси тўғрисида»ги қонунлар муҳим аҳамият касб этади.

Ўтган йили 22 апрелда парламент қўйи палатаси томонидан қабул қилиниб, 28 августда Сенат маъқуллаган ва 27 сентябрда давлатимиз раҳбари томонидан имзоланган «Аҳолини ва ҳудудларни табий ҳаётда техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгаришлар киритиш ҳақида»ги Қонуни бу борадаги қонунчиликни янада такомиллаштиришни назарда тутиш билан бирга «Қутқарув хизмати ва кутқарув мақоми тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзаро мувофиқлаштириш вазифасини янада аниқлаштириб берди. Бу борадаги амалий ишлар эса айнан санаб ўтилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар асосида ривожлантириб боришмоқда.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, юртимизда тинчлик ва оқшайиш таланини таъминлаш, фуқаролар хавфсизлигини муҳофаза қилиш Президентимиз томонидан юриштиланган сифатининг муҳим йўналишини ташкил этади. Мустақил йилларида мамлакатимизда аҳолини турли табий ва техноген хавф-хатарлардан асраш борасида мустақкам тизим шакллантирилди. 1996 йил 4 мартда давлатимиз раҳбари Фармонига мувофиқ, фуқаролар муҳофазасини қўриш бўйича эскирган ёндашув ва қилилардан тубдан фарқ қиладиган, фавқулодда вазиятлардан оғоҳ этиш ҳамда ҳаракат қилишнинг мутлақо янги давлат тизими — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ташкил этилди.

Фуқаро муҳофазаси институти, Қўтқарувчиларни тайёрлаш

налар ва сел йўлларининг сел оқимларини қабул қилиш, сув тошқинларини талафотсиз ўтказиш юборишга тайёргарлик ҳолати текширилди. Тоғли ҳудудлардаги қор захираларини ва баланд тоғли қўлларнинг ҳолатини баҳолаш ҳамда қор қўқчиси ва сел хавфи мавжуд ҳудудларни аниқлаш мақсадида 4 марта аврозивуал қўзатув ишлари амалга оширилди. Дарё қирғоқлари ҳамда гидротехник иншоотларни мустақкамлаш мақсадида 1771,7 минг м³ тупроқ, 93088 минг м³ тош ва 12985 минг м³ бетон ишлари бажарилди. 1160,7 погон километр магистрал каналлар, ариқ ва зовурларнинг ўзанлари тозаланди.

Бу каби саяй-ҳаракатлар самараси ўлароқ табий оқибат ва техноген ҳодисалар юз бериши қисқартиришга эришилди. Яъни ўтган йили республикамиз ҳудудига юзасига келган техноген ва табий хусусиятли фавқулодда вазиятларда жарбланганлар сони 2009 йилдагига нисбатан 1,2 фоиз, ҳалок бўлганлар эса 19,3 фоизга камайди.

Фавқулодда вазиятлар асосан иқтисодиёт объектларидаги техногенлик асос-ускуналарнинг эскирганлиги, ҳайдовчилар томонидан йўл-транспорт вояларини бошқаришда йўл ҳаракати қондаришда, аҳолининг газ ускуналарини ўрнатилиш ва фойдаланишда хавфсизлик чораларига ҳамда санитария-гигиена талабларига риоя этмаслик оқибатида келиб чиққан.

Қўриқиб турибдики, ўтган йили юзасига келган фавқулодда вазиятлар қўлами майда ҳодисалардир. Бироқ кичик техноген ҳодиса бўладими, улкан микёсдаги фалокат бўладими уларнинг бари инсон ҳаётига таҳдид солади. Мақсад эса ушбу табий ва техноген таҳдидлар салмоғини, қамровини, таъсир кучини камайтириш. Шу боис ҳам фуқаро муҳофазаси юзасидан жорий йилга белгиланган тадбирлар режаси янада салмоқли. Зеро, инсон ҳа

Тизим тадбири

Талабалар беллашуви

МАНА УЧ ЙИЛДИРКИ, Адлия вазирлиги ташаббуси билан республикамизнинг барча ҳудудларида ҳуқуқ соҳасига ихтисослашмаган лицей ва коллеж ўқувчилари ўртасида "Ҳуқуқ билимдонлари" республика беллашуви ўтказилмоқда.

БУ ТАДБИР Адлия вазирлиги томонидан айнан ёшларнинг ҳуқуқий билимларини ошириш ва ҳуқуқий маданиятини юксалтиришга қаратилган амалдаги бешта лойиҳанинг бири сифатида оммавийлашган таълимнинг янги йўналиши ҳисобланади, минглаб томошабинларни жалб этаётганлиги алоҳида таъкидлаш жоиз.

Мазкур лойиҳага ҳамкорлик қилувчилар сафи Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда "Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" жамғармаси билан кенгайрилган ҳам бўлиб ташаббуснинг хайрли натижаларидан далолат беради.

"Ҳуқуқ билимдонлари — 2011" танловининг навбатдаги ҳудудлараро босқичини Навоий вилоятининг "Лидерадо", Қашқадар вилоятининг "Парламент" жамоалари давом эттиришди. Навоий шаҳридаги "Фарҳод" маданият саройида бўлиб ўтган беллашуви Навоий шаҳар ҳокими Баҳодир Жўраев очиб, ташкилотчиларга, жумладан, Адлия вазирлигига миннатдорчилик билдириб, иштирокчиларга омад тилди.

Беллашуви қизгин ва таассуротларга бой бўлди. Айниқса, ёшларнинг Олий Мақлиси палаталари қўшма мажлисида Президентимизнинг "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси" тўғрисидаги маърузаси, шунингдек, "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" Давлат дастурининг моҳияти юзасидан тайёяланган чиқишлар ҳакамлар хайъати ва иштирокчиларда катта таассурот қолдирди.

Беллашуви натижаларига кўра, голибликни Навоий вилоятининг "Лидерадо" гуруҳи қўлга киритди.

Ҳолибларга Адлия вазирлиги ҳамда ҳамкорларнинг биринчи ва иккинчи даражали Дипломлари ва эсдалик совғалари топширилди.

Маруса ҲОСИЛОВА,
"Инсон ва қонун" мухбири

Хаёт сўкмоғи

Виждон шамчироғи ўчмасин

— Ўғлим, яратган эгамнинг санаб берган кун, ўлчаб берган ризки бор, — дея гап бошлади анчадан буюн тўшака михланиб ётган қария. — Умримнинг шамчироғи сўниб бораётти. Улим ҳақ, Ҳали ундан ҳеч ким қочиб қўтила олмаган. Бандаси уни тан олиб яшаши ҳамда унга доимо тайёй туриши керак. Шундай экан, кўзим тиркилигидека сенга айтдиган гапим бор. Мендан кейин ёлғиз синглингнинг кўз ёшини оқизиб, ора йўлда ташлама. Ҳовли-жой, мол-мулк талашиб, эл-улус олдидека бадном бўлиб юрманглр. Ҳовли катта, бир қисминини, албатта, синглингнинг номига ўтказиб бер. Ҳар қалай жон-хияринг...

Қариянинг кўнглига солган эканми, орадан ҳеч қанча вақт ўтмай у оламдан ўтди...

Томошанинг зўри шундан кейин бошланди. Майдонга енг шимариб аканинг хотини чиқди.

— Ҳовли-жой азалдан ўғилники бўлиб келган, қиз бола бировнинг ҳасми, у ҳеч қандай меросга ҳақли эмас. Турмуши бузилган бўлса, акаси айбдор эмас. Катта кўча, қаердан бошлана топиб, қаерда туради, бу унинг иши, — дея бераҳим янга кўнларнинг бирида қайнисинглини ҳовлидан қувғин қилди. Ношуд ака чўрик этмади...

Ора йўлда қолган иложсиз жувон ўз отасининг ҳовлисидан бошлана талаб қилиб, ҳуқуқ-тартибот идоралари эшигига бирма-бир бош суқа бошлади. Минг афсуски, ушбу муассаса ходимлари ҳам унга ёрдам қила оlishмади. Чўки оқибатсиз, бемехр ака отасининг ўлиmidан олдин падагира "синглимни қафимда кўтариб юраман", деб ёлғон ваъда бериб, ҳовли-жой, машинани отасидан розилик хати олиб, ўзининг номига расмийлаштириб олган эди. Бунинг устига синглиси турмушга чиққан даврида уй дафтарида ҳам чиқиб кетган экан. Шу тўғрисида ёрдам қилиш, ота ҳовлисидан бошлана олиб беришга қонун йўл бермади.

Кейинги пайтларда нотариал идораларига ана шундай ечими мураккаб бўлган муаммолар билан кўллаб фуқаролар мурожаат қилишмоқда. Бироқ юқоридагидек ҳолатларда ҳақиқатни рўйбга чиқаришнинг имкони бўлмайди. Сабаби муғомбир, тақаббур қариндошлар соддадил жигарларини чўв тушириб, ўз фойдасини ўйлаб, қонуний йўллар билан ҳужжат қилиб олган бўлишади. Ана шундан кейин бундай кимсаларни инсофга чақириб игна билан кудуқ қазигандек мушкул иш.

Ҳар бир инсон ўз ҳаётида ахиллиқ, эзгулик, меҳр-муруват, оқиллик билан иш тутиб, умр кеңириши лозим. Энг муҳими, ҳар бир инсон учун муқаддас бўлган эътиқод, виждонга пўтур етмасин. Ана шунда ахиллик, биродарлик, оға-инилик иморати мустаҳкам бўлиб, одамлар ўртасида одаимийлик, деб аталмиш виждон шамчироғи ҳеч қачон ўчмайди.

Роза НУРАЛИЕВА,
Самарқанд тумани 1-сон давлат
нотариал идораси нотариуси

Нигоҳ

Нурафшон кўнлар қадр

ЮРТИМИЗДА ёш авлоднинг ҳар томонлама соғлом ва бақувват бўлиб ўсишини таъминлаш, репродуктив саломатлигини яхшилаш, бунинг учун эса оила ҳуқуқларини кафолатлаш соҳасида катта ишлар қилинди.

ИСТИҚЛОЛИМИЗ тўғрисида никоҳ ва оила масалаларида шарқона-ўзбекона урф-одатлар тикланди, тиббий кўрик ҳамда никоҳ шартномаси учун қонуний асослар яратилди.

ФХДё бўлиминизга никоҳни расмийлаштириш юзасидан тушган аризаларга биноан йигит ва қизларимизга тиббий кўриқдан ўтиш учун йўланмалар берилмоқди.

Бир пайтлар ўзбек оиласида дунёга келган фарзанд учун ҳатто гарбона исмлар тақлиф этилган ҳолларга ҳам дуч келинганлигини эсласак, қалбимизда бугунги замонамизга нисбатан хайрихоҳлик ва шукроналик туйғуларни янада жўш уради. Наврўз тантаналари, сумалак сайллари, ҳайит байрамлари умумхалқ маросимлари, айёмлар сифатида эътироф қилинди. Хароба ёки ташландик ҳолига тушган ўтмиш обидалари, зиёратгоҳлар қайта тикланди ва ободонлаштирилди, кўплари эса янгидан бунёд этилди. Шунинг ҳам эслатиш зарурки, халқ удумлари, анъаналари, бой маданияти ва меъморчилиги дурдоналарини қайта тиклаш томон ташланган ҳар қадам аллақачон кўпгина давлатлар ва халқлар турмушини забт этган гарбона "оммавий маданият" йўлига қўйилган ишончли бир тўсиқ ҳамдир.

Истиқлол берган бебаҳо неъматлар кўп. Шундай фараҳбахш кўнлар ато этган истиқлолигимиз тўғрисидаги ютуқларимизни бор истейод ва салоҳиятимиз, амалий ишларимиз билан мустаҳкамламоқ, бу йўлда доимо олга интиломоқ, изланмоқ, фидойилик ва ватанпарварлик намуналарини ҳар доим намоён этмоқ ҳар биримизнинг ҳаётий бурчимизга айланган.

Санамжон ЖУМАНИЁЗОВА,
Шовот тумани ФХДё бўлими мудир

Турмуш

чорраҳасида

Ота

фарзандини
кўришга ҳақли

ХАЛҚИМИЗДА яхши ният билан никоҳдан ўтаётган ёшларга бахтли-тахтли бўлинглар, серфарзанд, сердавлат бўлинглар, дея дуо қилишади. Бу сўзлар замирида катта ҳикмат бор. Дилшоод билан Раънога ҳам (исмлар ўзгартирилди) ота-оналари ва қариндош-уруғлар ана шундай тилак билдиришганди. Бирок, дуолар ижобат бўлмади. Кўп ўтмай ёш келин-куёв ўртасига совуқчилик тушди. Катталар ҳам ёшларни муромага келтири олишмади. Оқибатда келин ота-онаси ашаётган уйга кетиб қолди. Кўёв томонининг илтимосларига ҳам келинни Раънонинг кўнгли юлшамади. Оқибатда иш фуқаролик судига бориб тақалди. Суд уларнинг муромага келиши учун вақт берди. Аммо, улар "энди ажратилиш" дея туриб олишди. Суд уларнинг талабларини қондирди. Фуқаролик ишлари бўйича Чирчиқ туманлараро суди 2010 йил 3 ноябрда ҳал қилув қарорини чиқарди. Ўртада уларнинг ўғли Муҳаммадали ота меҳридан бебаҳра ўсадиган бўлди.

КИМ ФАРЗАНДИДАН қўз ўғиради, дейсиз. Бирок, собиқ хотин ўғлини отасига қўрсатмасликка ҳаракат қилди. Асаби бўзилган ота ўзининг қонуний ҳақ-ҳуқуқини талаб қилиб судга яна мурожаат қилди. Юқоридаги суд қарори юзасидан фуқаролик ишлари бўйича Тошкент вилояти суди кассация инстанциясининг аҳримини чиқарди.

Даввогар Д.Умаровнинг фарзанди тарбиясида иштирок этишини ҳамда вояга етмаган фарзандига нисбатан бирон-бир қонун билан белгиланган ҳуқуқларидан маҳрум қилинмаганлигини инобатга олиб, даввогарнинг даввосини асосли, деб ҳисоблади. Д.Умаров фарзанди Муҳаммадали билан ҳар йиланба кўни соат 10.00 дан 17.00 га қадар онаси иштирокисиз учрашиши, онасига қайтариб олиб келиш шарти билан маълум вақтга олиб кетиши мумкинлиги тартибни белгилаш лозимлиги ҳақидаги ҳулосага келди.

Шундай қилиб ота фарзанди билан учрашиш турадиган бўлди.

Аҳмед АХМЕДОВ,
Тошкент вилояти прокуратураси
бўлим бошлиғи

Давлат божи қанча ундирилади?

— ДАВЛАТ НОТАРИАЛ идоралари томонидан васиятномаларни расмийлаштириш учун қанча миқдорда давлат божи ундирилади?

З.РИХСИЕВ, Тошкент вилояти.

— НОТАРИАЛ ИДОРАЛАР томонидан нотариал ҳаракатлар амалга оширилгани учун амалдаги давлат божининг ставкалари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 7 июндаги 109-сонли қарорига ва Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 331-моддасига асосан давлат божи ундирилади.

Унга кўра, васиятномаларни

тасдиқлаганлик учун энг кам иш ҳақининг 5 фоизи миқдоридека бож тўланади. Агар сиз мерос ҳақида гувоҳнома олаётган бўлсангиз, бож миқдори мерос суммасига қараб аниқланади. Кваттира, уй ва бошқа иморатлар мерос қилиб олинган ҳолларда мол-мулк қиймати техник рўйхатга олиш бюросининг тегишли хизматлари томонидан белгиланган нархларни ҳисобга олган ҳолда

аниқланади ҳамда давлат божи миқдори мерос мулки расмийлаштирилганлиги тўғрисидаги таърих божлиқ бўлади. Биринчи навбатда мерос олиш ҳуқуқига эга бўлганлар мерос суммасининг 0,1 фоизи, иккинчи навбатдаги меросқўрлар 0,5 фоизи, қолган меросқўрлар эса 2 фоизи миқдоридека давлат бож тўлайдилар.

Назозат ИКРОМОВА,
Зангиота туманидаги
2-сонли давлат нотариал
идораси нотариуси

БОЗОР инфратузилмасининг муҳим бўғинларидан бири ҳисобланган банк тизими мамлакат иқтисодиётининг ривожланишида ўзига ҳос ўрин тутди. Ҳукуматимиз томонидан ўтказилган иқтисодий ислохотларда тижорат банкларининг феоли иштироки иқтисодий ўзгаришларнинг янада самарали бўлишига ижобий таъсир кўрсатмоқда.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА изчил амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар босқичининг устувор вазифасига айланган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлиқни ривожлантиришга бўлган эътибор банклардан ҳам феолиқни талаб қилмоқда. Айниқса, Юртбошимизнинг "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили Давлат дастури тўғрисида"ги Қароридан сўнг тижорат банклари чинакам маънода тадбиркорлик субъектларининг ишончли ҳамкорига айланди.

Президентимизнинг "Банк тизимининг молиявий барқарорлигини янада ошириш ва инвестиция феолиқини кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги, "Тижорат банкларининг инвестиция лойиҳаларини молиялаштиришга йўналтирилган узоқ муддатли кредитларни улушини кўпайтириш рағбатлантириш бораисидека қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорлари ижросини таъминлаш бораисидека "Асака" давлат акциядорлик тижорат банки Наманган вилояти филиали иқтисодиётнинг реал сектори корхоналарини, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасининг молиявий барқарорлигини кўллаб-қувватлашга, ишлаб чиқаришнинг модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш, диверсификация қилиш, ҳаражатларни камайтириш ва ишлаб-чиқарилаётган маҳсулотнинг рақобатдорлигини таъминлаш чораларига доимо эътибор қаратиб келмоқда.

2011 йил 1 март ҳолатига кўра, 2700 нафар миқзога филиал томонидан хизмат кўрсатиб келинмоқда, шундан 1403 нафари жисмоний шахс, 1297 нафари юридик шахслардир. Филиал таркибида 10 та минибанк, 3 та махсус касса ҳамда 14 та аҳолидан коммунал ва бошқа хизматлар учун тўловларни қабул қилувчи шохобча феолият кўрсатмоқда.

Ҳозирда ҳеч бир банкни юридик миқдорлар иштини осонлаштирувчи хизмат тури — "Банк-миқоз" тизимисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Маълумки, ушбу хизмат тури модом алоқаси орқали электрон хисоб-китобларнинг автоматлаштирилган компьютер тизимига асосланган бўлиб, миқозларга ўз офисида туриб нақдсиз хисоб-китобларни амалга ошириш ва банкдаги хисобрақамини юритиш имкониин беради. Ушбу тизим тўғрисида юридик шахс мақомидаги миқоз бир қатор қулайликларга эга бўлади, чўноччи: ташкилот молиявий ресурсларини офисдан чиқмаган ҳолда тезкор бошқариш, иш вақти ва маблағларни тежаш, банкдан ахборотларни тез сўратиб олиш, юзага келган муаммоларни тезликда ҳал этишга эришади. Шу сабабли банк ушбу тизимга янада кўпроқ миқозларни жалб қилиш мақсадида савий-ҳаражатлар олиб бормоқда. Бунинг самараси ўлароқ, миқозлар сони кўпаймоқда. Банкнинг йирик миқозлари — Ўзбекистон-Швейцария "Нестле", Ўзбекистон-Франция "Миршкор", Ўзбекистон-Жанубий Корея "УзЧасис", Ўзбекистон-Хитой "Муслимтекс", "Тўрақўрғон-Ширинлик" қўшма корхоналари, "Чустватотеххизмат-Н", "Наманган-автосавдо" МЧЖларидир.

Ҳозирги пайтда банк кредит портфели миқдори 36,6 миллиард сўмини ташкил этди. Бунда узоқ муддатли кредитлар салмоғи 30,6 миллиард сўмини ёки 84 фоизни ташкил этди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлиқни ривожлантириш мақсадида берилган кредит қўйимлари 8,9 миллиард сўмга етди. Утган йил давомида кичик бизнес соҳасига 8,1 миллиард сўм миқдоридека кредитлар ажратилди, микрокредитларга 934,2 миллион сўм маблағ йўналтирилди. Бунинг натижасида 257 нафар янги иш ўринлари яратилди.

Президентимизнинг "Нозик-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқариш кенгайтириш рағбатлантириш бораисидека қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорига кўра, ўтган йили 1,6 миллиард сўм миқдоридека "Озик-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш кенгайтириш ва ички бозорини тўлдирish юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорига кўра 2,3 миллиард сўм миқдоридека кредитлар ажратилди.

Филиал томонидан ўтган даврда "Автомобилларга

тириш мақсадида берилган кредит қўйимлари 8,9 миллиард сўмга етди. Утган йил давомида кичик бизнес соҳасига 8,1 миллиард сўм миқдоридека кредитлар ажратилди, микрокредитларга 934,2 миллион сўм маблағ йўналтирилди. Бунинг натижасида 257 нафар янги иш ўринлари яратилди.

Президентимизнинг "Нозик-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқариш кенгайтириш рағбатлантириш бораисидека қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорига кўра, ўтган йили 1,6 миллиард сўм миқдоридека "Озик-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш кенгайтириш ва ички бозорини тўлдирish юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорига кўра 2,3 миллиард сўм миқдоридека кредитлар ажратилди.

Филиал томонидан ўтган даврда "Автомобилларга

эриттгн жиҳозларини ишлаб чиқаришнинг йўлга қўйиш мақсадида ташкил этилган қўшма корхонага узоқ муддатта 15,1 миллион АҚШ долларини эквивалентига тенг миқдорда инвестиция кредити ажратилди. Бунинг натижасида юздан зиёб ёшлар иш ўринлари билан таъминланди.

Давлатимиз раҳбарининг "Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси феолиятини кўллаб-қувватлаш бораисидека қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони ижросини таъминлаш мақсадида Наманган шаҳар "Истиқлол" қўшмада банкнинг маблағлари хисобига иккита қўп қаватли турак-жой биноси қўриб битказилди. Ушбу уйлрдаги қондондир Наманган шаҳри ва вилояти аҳолисига узоқ муддатли ипотека кредити хисобига берилди. Ҳозир банк маблағларини хисобига Наманган шаҳрининг Бобуршоҳ қўшмада ҳам тўртта қўп қаватли уйни қўриш ишлари амалга оширилмоқда. Мазкур уйлр жорий йилнинг 1 сентябрга қадар битказилиб, топширилиши кўзда тутилган.

Наманган шаҳри аҳолисига сифатли транспорт хизмати кўрсатишини йўлга қўйишда банкнинг ўзига хос қўмагини таъкидлаб ўтиш жоиздир. Жумладан, банкнинг кредит маблағлари ва "Ўзвотсаноатлизинг" компаниясининг лизинг тўлови асосида Наманган шаҳрига иккита "Исузу" русумли замонавий микроавтобуслар олиб келинди.

Юртбошимизнинг "Банк пластик карточкалардан фойдаланган ҳолда хисоб-китоб тизимини ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори ижроси юзасидан нақд пулсиз хисоб-китоблар қўламинини ошириш, савдо ва аҳолига хизмат кўрсатиш шохобчаларида терминналр ўрнатиш бораисидека ҳам муайян ишлар амалга оширилмоқда. Шунингдек, филиалда миқозлар билан иш ҳақи лойиҳалари шартномалари тузилиб, пластик карточкалар сони кўндан-кўнга ортиб бормоқда. Жумладан, шу кўнга

қадр муомалага чиқарилган пластик карточкалар 30.658 тани ташкил этади. Пластик карточкалардан фойдаланувчи миқозларга кенг қулайликлар яратиш мақсадида савдо ва хизмат кўрсатиш жойларида 621 та терминал ўрнатилди. Корхона ва ташкилотларда "иш ҳақи" лойиҳалари жорий этилиб, уларнинг сони 161 тага етказилди.

Пластик карточкалар орқали амалга оширилаётган нақд пулсиз хисоб-китоблар ҳажми ҳам кенгаймоқда. 2010 йил мобайнида савдо айланмалари миқдори 23,4 миллиард сўмини ташкил қилди.

Маълумки, ҳозирда тижорат банклари олдида турган устувор ва долзарб вазифалар, узоқ масофада жойлашган ҳўжалик субъектларига ҳамда аҳолига сифатли банк хизматларини етказиш ва қулайлигини оширишдир. Шу боис филиалда 10 та минибанк шохобчаси феолият юритмоқда.

Ўз навбатида миқозларнинг ҳоржиёй давлатларга борди-келди алоқаларига оид банк томонидан яратилган қулайликлар ҳақида тўхталадиган бўлсак, бугунги кўнда халқро пул жўнатмалари йўналишида ҳам ишлар му-

“Асака” банк Наманган вилояти филиали феолиятига назар

ваффақиятли йўлга қўйилганлигини айтиб ўтиш жоиз. Жумладан, "Western union", "Unistream", "Близко", "Быстрая почта", "Азия экспресс" каби бир йўла бешта халқаро пул жўнатмалари тизими аҳолига хизмат кўрсатмоқда.

Аҳолига банк хизмати кўрсатиш даражасини ошириш, нақд пул маблағларининг банк кассасига тушишини кўпайтириш мақсадида (2011 йил 1 март ҳолатига кўра 14 та) аҳолидан коммунал ва бошқа хизматлар учун тўловларни қабул қилувчи шохобчалар феолият юритмоқда.

Юртбошимизнинг "Тижорат банкларидека аҳоли омонатлари шартларини либераллаштириш ҳамда кафолатларини таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони бўис бу борада тўб бурилиш ясалди. Зеро, ушбу Фармонда мамлакат иқтисодиётини жадал ривожлантириш ва аҳолининг турмуш даражасини ошириш учун инвестиция ресурсларининг гоят муҳим манбаи сифатида аҳолининг эркин пул маблағларини тижорат банклари омонатларига жалб этишини янада рағбатлантириш кўзда тутилган эди.

Утган давр мобайнида Фармонда кўрсатилган йўл-йўриқларни ҳаётга татбиқ қилиш бўйича "Асака" банк Наманган вилояти филиали изчил ва самарали ишларни амалга оширди. Мазкур чора-тадбирлар, албатта, ўз самарасини берди. Банкнинг аҳоли орасидаги обрўси ортиди, унга бўлган ишонч мустаҳкамланди ва аҳоли омонатлари миқдори мўнғазам кенгайиб борди. Аҳоли омонатлари қолдиги жорий йилнинг шу кўнига қадар 4,8 миллиард сўмини ташкил этган бўлиб, бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,4 миллиард сўм кўп демакдир. [

Абдухшом МАДАТОВ,
"Инсон ва қонун"
мухбири

ИНСОН ва ҚОНУН

МУАССИСА:
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
1996 йилининг январидан
нашр этилади

2007 йил 3 январда
Ўзбекистон
Матбуот ва Ахборот
сентяврида
0061-рақам билан
рўйхатга олинган

1030 0030-7447
1772030 744008

Бош
муҳаррир:
Қўчқор
НОРҚОБИЛ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Аҳмедов Абдуҳалим Абдураимович
Мустафоев Бўришоп Мустафоевич
Ражабова Мавжуда Абдуллаевна
Раҳмонов Абдуқамол Шодиевич
Султонов Алимқул Тожбекович
Тўраев Тўра Эргашевич
Сандов Шокир Камолович
Ҳамроев Исрол Ҳамзаевич

Навбатчи:
Ербек
ИСКАНДАРОВ
Саҳифаловчи:
Дизайнер:
Тўлқин
РАУПОВ

Индекс: 646882

"ИНСОН ВА ҚОНУН" газетаси таҳририяти компьютер базасида теригида ва саҳифаланди. А-2 бичимда, 2 босма табоқ ҳажмида, офсет усулида "Ўзбекистон" нашриёт матбаа ижодий уйида чоп этилди.
Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси 30-уй.
Буюртма j-1454, Тиражи — 20788. Босишга топшириш вақти — 21.00. Топшириш — 19.00 — тижорат мақола. [

МАНЗИЛИМИЗ:
100047, Тошкент ш.
Сайилгоҳ кўчаси-5.
Тел: 233-95-31,
Факс: 233-84-50
e-mail: info@press-ig.uz
Сотуада эркин нарҳда
1 2 3 4 5